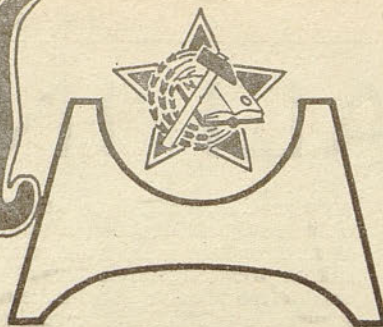

DECEMBER 1978

Razmišljanja o vlogi mladih

ODGOVORNOST ZA NAGRAJEVANJE PO DELU

Zakon o združenem delu opredeljuje, da se osebni dohodki delijo v skladu z načelom delitve po delu. Vsebinsko zakona bo treba kmalu v celoti premestiti v samoupravne akte, sporazume in pravilnike — v vseh organizacijah združenega dela. Precej je že prenešenega, konkretiziranega, dobro ali slabo interpretiranega, razvijajočega. Na splošno pa imamo vendarle težave pri uresničevanju zakonitih določb v praksi. Najbolj vidne in oprijemljive so težave pri uresničevanju načela delitve po delu.

Izgovor, da je uresničevanje dohodkovnih odnosov PROCES, da ne moremo kar vsega naenkrat storiti, je zares marsikje le izgovor. Izgovor za korake, ki so obteženi s pravno formalnim svinčcem. Težave so, vemo zanje. Lahko so nam poduk, da se jim v bodoče izognemo. Kaj naj mladi store?

Mladi prevzemajo konkretne vsakdanje družbene odgovornosti. Preobrniti miselnost o meznem delu, o nepravilnem nagrajevanju, je življenjska in družbena nujna. Iskati moramo kreativne poti k pravičnemu in stimulativnemu nagrajevanju. Razumeti moramo način delitve OD. Ugotavljati moramo delavčev delovni prispevek, tega pa določata — vemo: količina dela in delavčeva učinkovitost. Da bomo to zmogli, se moramo boriti za lastno znanje. Vemo, da je to znanje potrebno, saj smo v njem že nešteto krat našli možnost svojega uveljavljanja, svojega prodora in ugleda. Organizirani smo. Nedvomno smo tudi družbeno aktivni. Aktivni smo v SZDL, ZK in sindikatih, pa še kod. Koliko pa smo mladi kreativno aktivni v svoji organizaciji, v ZSMS? Ali ne spregovorimo premalo o tovrstni aktivnosti? Zakaj? Saj smo v organizaciji ZSM še premalo politično učinkoviti. To je problem, če hočemo, da tudi ZSM samostojno odloča o vseh družbenih vprašanjih. Torej tudi o delitvi sredstev za osebne dohodke, če že o tem govorimo! Kolikšna je pripravljenost za to odločanje, gotovo ni vprašanje. Kolikšna pa je usposobljenost za tovrstno aktivnost, kje so akcijski programi za tovrstno aktivnost, kje je iniciativnost mladih, predvsem takrat, ko je čas in prvenstvena potreba, v obdobju nastajanja samoupravnih sporazumov pri organiziranju in vodenju razprav s tega preobrazbenega področja???

Učimo se, da bomo delali, da bomo delili! — Vemo, da morajo sleherni merila za delitev OD stimulirati delavca. Stimulacija pa je tudi v urejenem delovnem okolju, v zmanjšanju okvar, izpada, reklamacij itd. Stimulacija je večji dohodek. In če to vemo, se moramo zanimati za VSE ekonomske kazalce uspešnosti poslovanja v svoji temeljni organizaciji. Boriti se moramo za informiranost in sami informirati! Tako bomo boljše razumeli pravila nagrajevanja po ZSD. Bolje bomo razumeli preobrazbo nagrajevanja in odnosov, analitičneje (in manj formalno) bomo razpravljali o preobrazbi.

Mladi, predvsem v OO ZSMS, morajo biti vztrajnejši pri kritičnem obravnavanju ponavljajočih se slabosti v nagrajevanju. Pa tudi v povezovanju z ZK in sindikati naj realno prispevajo k razreševanju vprašanj. Zahtevnejši naj bodo do občinskih vodstev ZSMS! Od njih naj terjajo pomoč. Vodstva morajo imeti podporo in zaupanje mladih. Oboje si morajo utrditi ob vsebinskih akcijah. In akcija uresničevanja delitve po delu je to. Akcija je široka; povezana z izkušnjami mnogih, povezana z delovanjem DPO, družbenih pravobranilcev samoupravljanja, sodišč združenega dela...

Vloga občinske organizacije je izredno pomembna. V primeru nagrajevanja po delu — kot področja iz spleta vprašanj preobrazbe, odnosov, je izbrana metoda dela OK ZSMS pravilna le v primeru, če je obogatena s konkretnimi napotki, informacijami. Tu pa že nastopi tudi vprašanje celovite odgovornosti funkcionarjev v ZSM. Ti so odgovorni tudi za prodiranje idej, za krepitev zavesti... Pa čeprav to nikjer ne piše. Seveda niso odgovorni le oni, toda, med prvimi so. Vedeti morajo, kaj storiti, da bo načelo delitve po delu dosledno realizirano.

Mladina in prosti čas

Prosti čas je postal kot predmet raziskovanja in razprav za mlade v zadnjih letih. Z večanjem obsega prostega časa se hkrati pojavlja tudi vprašanje kako ta čas čimboljše izkoristiti in ga izpolniti, da bo resnično služil svojemu namenu.

Prosti čas bi lahko, glede na funkcije, ki jih uresničuje, razdelili na počitek, zabavo in razvoj osebnosti. Vsekakor pa bi se morali izogibati, da prosti čas ne bi bil namenjen spet delu — za širšo in večjo materialno podlago in osebni standard.

Ko govorimo o prostem času, o njegovih značilnostih v posameznih sredinah, je pomembno, da ugotovimo, do kakšne mere prosti čas realizira v vsakodnevnem življenju, kako se izrablja in s kakšnim dejanskim obsegom prostega časa razpolagamo, katere aktivnosti so najaktualnejše in najzanimivejše, priljubljenost in sprejemljivost obstoječih oblik dela in združevanje v prostem času in seveda, v kakšnem obsegu in s katerimi sredstvi razpolagamo za realizacijo celovite vloge prostega časa.

Prosti čas je rezultat dela in skrajševanje obveznega dela in v bodočnosti mu bomo morali v vseh sredinah nameniti veliko več pozornosti, kot sedaj, pri tem pa bo potrebno več angažiranosti v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, s strani družbenopolitičnih organizacij, društev, več idej in seveda tudi sredstev.

Ko spremljamo pot mladega človeka, od osnovne šole, srednje šole, na višjo ali visoko šolo, ali v delovne sredine v OZD, potem lahko v sedanjih okoliščinah za-

sledimo veliko različnost. V osnovnih šolah so izvenšolske dejavnosti razvite, pestre in zajemajo širok krog mladih, ki lahko v različnih kroških in društvi najdejo zadovoljitev svojih želja in interesov ter tako tudi koristno preživljajo prosti čas. Prav gotovo pa je za kasnejše obdobje srednješolskih let in potem, ko se mladi vključujejo v nove delovne sredine v OZD, značilno neko zatišje. Zgodi se, da potem največkrat ostanejo ob strani, se ne vključijo v nobeno dejavnost, ampak se zadovoljujejo z običajnim preživljanjem prostega časa, omejenim na nekaj lokalov, slaščičarn, kino. Se vedno namreč obstaja premajhna povezanost med osnovnimi šolami in ostalimi ustanovami in društvi, ki naj bi mladega človeka sprejele in ga vključile v tiste aktivnosti, za katere kaže interes in pripravljenost. Mlad človek v osnovni šoli pod vodstvom mentorjev prav gotovo pridobi kreativen odnos do dejavnosti in iniciativo. In ko

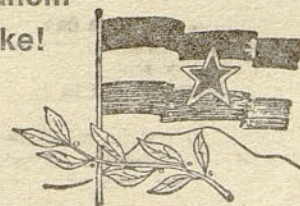
danes ugotavljamo, v koliko družstvih ni podmladka, ter je zaradi tega ogrožen njihov obstoj, se navadno omejimo le na preprost odgovor, da med mladimi ni interesa. Vendar pa bi se morali ob tem dejstvu vprašati tudi to, ali je bilo storjenega dovolj, da bi mlade pritegnili v svoje vrste. Prav gotovo so mladi namreč v tem pogledu še vedno prepuščeni sami sebi, vse premalo pa je načrtnega sodelovanja društev s šolami in usmeritvijo mladih ter iskanju poti, kako in s čim jih pritegniti.

Ob uresničevanju prostega časa in zadovoljitvi interesov pa se organizacije ZSMS srečujejo tudi z nekaterimi problemi, ki vse prevečkrat ostajajo predolgo odprti, predvsem gre za prostorske probleme, kako in kje najti prostor, v katerem bi lahko mladi kreativno uresničevali svoje zamisli in interese in poleg tega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vsem zaposlenim v Steklarni Hrastnik
ter delovnim ljudem in občanom
čestitamo ob dnevu republike!

Mladinska organizacija
Steklarne Hrastnik

MALI INTERVJU

Miro Zorec, predsednik KS ZSMS Steklarne

Mladina in prosti čas

(Nadaljevanje iz 1. strani)

so vsekakor tudi finančni problemi, ki se s tem v zvezi pojavljajo.

Seveda pa se oblika dejavnosti ne bi smela omejevati le na določen prosti čas, ampak bi morala zajemati širši družbeni prostor in krog mladih, ne pa samo tistih, ki najdejo pot v klub. Pri postavljanju programa prostega časa pa je potrebno upoštevati nekatere smernice in določila.

— Pri oblikovanju programa prostega časa mora biti izhodišče primernost programa glede na starost in spol.

Starostne razlike namreč pogosto različno zanimanje, glede spola pa lahko ugotovljamo, da je vse več dejavnosti, ki so bližje fantom.

— Osnovna karakteristika prostega časa naj bi bila svobodna izbira in opredelitev glede na vsebino in način njegovega izrabljanja. Aktivnost prostega časa je potrebno zavarovati pred odvečnimi normativnimi zahtevami. Zelo pomembno je, da vsa dejavnost v prostem času izhaja iz neposrednih interesov mladih. V neposredni zvezi z aktivnostjo pa je motivacija in z njo v zvezi tudi interesi in nagnjenosti, kar pa izzovemo s tem, da je predmet prostega časa — zanimiv program. Pri oblikovanju programa pa je vsekakor pozitivno, če zagotovimo možnost demokratičnega sodelovanja. Človekova aktivnost je namreč plodna in vsestranska, če je spontana, če izhaja iz človeka samega, da ni vsiljena, da ne predstavlja obveznosti.

Prav zaradi tega bi se morali pri kreiranju prostega časa izogibati vodenju v pravem smislu besede. Osnovno izhodišče naj bi bila samoiniciativnost in kreativnost.

Večje angažiranje mladine na področju oblikovanja prostega časa bo imelo vsekakor velik vpliv na graditev osebnosti mladega človeka in njegove vloge v samoupravni socialistični družbi.

Jasna Kosm

Se pred X. kongresom smo tudi v mladinski organizaciji steklarne Hrastnik v skladu z rokovnikom predkongresnih opravil izvolili novo vodstvo mladinske organizacije v TOZD kakor tudi na nivoju OZD. Tokrat vam predstavljamo novoizvoljenega predsednika koordinacijskega sveta ZSMS Steklarne Hrastnik, MIRA ZORCA.

Štirindvajsetletni Miro je poslan kot kemijski tehnik v TOZD 1, in sicer v obratu zmesarstva. Z aktivnim delom v mladinski organizaciji se je začel ukvarjati že v srednji šoli, v preteklem mandatu pa je bil predsednik OO ZSMS v TOZD 1. V vrste ZK so ga sprejeli pred tremi leti. Poleg tega, da je predsednik mladinske organizacije na nivoju OZD je še predsednik konference mladih delavcev pri OK ZSMS Hrastnik ter član predsedstva OK ZSMS Hrastnik, poleg tega pa ima še vrsto drugih funkcij in zadolžitev.

Postavili smo mu nekaj vprašanj o nalogah mladih v steklarstvu.

— Na osnovi precej obširnega, vendar realnega programa, ki smo si ga zastavili, nas čaka v naslednjem obdobju precej nalog, pravi Miro. Najprej moramo dokončno urediti evidence članstva in začeti s pobiranjem članarine. Bistvena naloga je vsekakor oživiti delo osnovnih orga-

nizacij, ki morajo biti temelj našega delovanja. Dosedaj se je vse prevečkrat dogajalo, da smo na koordinacijskem svetu opravljali naloge osnovnih organizacij, le-te pa so živetarile in čakale na korake koordinacijskega sveta. Vodstva mladinskih organizacij v TOZD, pa tudi vsi mladi morajo priti do spoznanja, da je treba biti najprej aktiven in nekaj pokazati tam, kjer delaš in živiš. Koordinacijski svet naj bo le mesto, kjer bomo usklajevali določene akcije in dajali pobude za delo OO ZSMS.

— Vemo, da se (žal) tudi delo v mladinski organizaciji (žal) začne in konča pri denarju. Kako bo s financiranjem?

— Čas je že, da dokončno uredimo problem financiranja, ki se nanaša predvsem na OO ZSMS. Mladinska organizacija v temeljni sredini se mora financirati na osnovi zastavljenega in realiziranega programa iz dohodka TOZD, saj mora biti v vsakem TOZD poskrbljeno za financiranje mladinske organizacije iz zato namensko predvidenih in izločenih sredstev. Članarina v ZSMS je le simbolična in samo na njej ne more in ne sme temeljiti delo OO ZSMS.

Kaj pa ostale naloge?

— Predvsem moramo v delo vključiti mlade iz bratskih republik, ki so v precejšnjem števi-

lu zaposleni v naši tovarni. Predvsem se moramo zavzeti za rešitev njihove družbenega standarda, predvsem velja posvetiti pozornost njihovi stanovanjski problematiki.

Ravno tako pa je potrebna večja angažiranost mladih v organih upravljanja oziroma v samoupravnih organih, na katerih je potrebno zastopati stališča sredin, iz katerih izhajajo. Posebno poglavje pa je »aktivnost« mladih komunistov v ZSMS, o čemer se bomo morali čimprej zelo resno pogovoriti in po potrebi tudi ukrepati!

— Zadnje čase se precej pogovarjamo o prostorski problematiki? Kje najti rešitev?

— Mladi v Steklarni praktično nimamo prostora, kjer bi lahko širše razvijali svojo dejavnost. Tudi kadar organiziramo kakšno »manjšo stvar« moramo vedno globoko seči v že tako prazno blagajno, da plačamo najete prostore. Mladi vidimo možnost za rešitev naše prostorske problematike v načrtovani preselitvi skupnih služb v novo upravno zgradbo, saj bomo s tem dobili možnost koriščenja prostorov »v Gradu«. Vsekakor pričakujem, da bomo z resnim delom in s sodelovanjem v ZK in sindikatom rešili probleme ter izpolnili naloge, ki smo si jih zadali.

janez

Vsem mladim enake možnosti za vstop v življenje neodvisno od premoženjskih razmer in socialnega porekla

...Večjo skrb bomo posvetili odpravljanju tistih družbenih vzrokov, ki omogočajo prestopništvo, narkomanijo in alkoholizem, hkrati pa si bomo prizadevali, da takemu mlademu človeku damo možnost osebne in družbene rehabilitacije z vključevanjem v delo, družbena dajanja in z usmerjanjem za zadovoljevanje njegovih potreb in interesov...

...V smislu zaščite in pomoči mladim družinam moramo v lastnih vrstah razvijati oblike varčevanja, zavzemamo se tudi za nižji lastni delež pri pridobivanju pravice uporabe družbenega stanovanja, večje možnosti subvencioniranja ali tudi brezplačnega dodeljevanja stavbnih zemljišč in podobno...

Iz kongresne resolucije

V današnji številki naše mladinske priloge nadaljujemo z objavo poudarkov iz RESOLUCIJE X. KONGRESA ZSMS.

IZ DELA MLADINSKE ORGANIZACIJE

Obujanje in ohranjanje revolucionarnih tradicij je ena od stalnih nalog mladinske organizacije. Zato se mladi Hrastničani že vrsto let organiziramo v mla-

dinsko pohodno enoto Kamniško-zasavskega odreda, ki je nosilec nalog na tem področju. V letošnjem letu je bilo izvedenih več pohodov, ki jih je organizirala OK ZSMS Hrastnik. Na zadnjem pohodu v novembru je pohodna enota na pohodu »Po poteh revolucije« obiskala 16 spominskih obeležij na območju hrastniške občine, ki nas bodo trajno spominjala na žrtve NOB.

—0—

Mladost v pesmi, besedi in spretnosti je eno tistih srečanj tekmovalnega značaja, ki zbližuje mladino in pripadnike JLA. V kvizu na temo XI. kongres ZKJ in X. kongres ZSMS so se 25.11. na regijskem tekmovanju v Zagorju pomerile ekipe iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja ob sodelovanju pripadnikov JLA. Poleg tekmovanja je bil izveden tudi bogat kulturno-zabavni program.

—0—

V četrtek, 16. novembra se je sestal medobčinski svet ZSMS revirskih občin. Razprava je tekla predvsem o akcijskih programih občinskih konferenc ZSMS po X. kongresu ZSMS ter o delovanju in organiziranju mladinskih delovnih brigad v naslednjem letu. Na seji je bila dana razrešnica dosedanjemu predsedniku medobčinskega sveta Viliju ZALETELU, za predsednika medobčinskega sveta v naslednjem dveletnem mandatnem obdobju pa je bil izvoljen Jani ing. ZUPANC iz TKI Hrastnik.

tone b.

Mladi nismo le za deklarativno varstvo okolja

...Vsak mlad človek, pionir, član družbenih organizacij in društev se mora zavedati, da je od njega odvisno, v kakšnem okolju bo živel ali delal...

ŠTAFETA MLADOSTI PRIHODNJE LETO IZ SLOVENIJE

Na oktobrski seji zveznega odbora za proslavo dneva mladosti je bilo sklenjeno, da bo prihodnje leto odšla štafeta mladosti na svojo pot po Jugoslaviji iz Slovenije. Slovenska mladina bo spet imela čast, da bo ob jubilejnem letu 1979, ko praznujemo 60-letnico Komunistične partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije in 60-letnico SKOJ, prva pospremila na pot štafeto mladosti iz naše ožje domovine.

—0—

Minil je že dober mesec od desetega kongresa ZSMS v Novi Gorici. Tudi v OK ZSMS Hrastnik so že pripravljene akcijski načrti za delo področnih konferenc. V novembru se je tudi sestalo več komisij pri OK ZSMS, ki so prav tako pripravile programe dela za naslednje obdobje. Tudi predsedstvo OK ZSMS se redno sestaja, na njem pa poleg vseh tekočih operativnih nalog obravnavajo tudi akcijske načrte področnih konferenc in komisij. Zeleti je, da bi tudi vnaprej delo teklo s takim elanom kot sedaj.

NA KRATKO...

Nabor. Eno od prvih srečanj z ustavno pravico in dolžnostjo — služiti domovini. V začetku no-

vembra se je v Hrastniku pred naborno komisijo zvrstila še ena generacija vojnih obveznikov in ob tej priliki so tudi nastale naše fotografije.

Člani naborne komisije pri svojem delu

Letošnji naborniki so se slikali za spomin na svečan trenutek

KNJIGE ZA KOROŠKE SLOVENCE

Letos junija smo zaključili v Zasavju akcijo zbiranja knjig za koroške Slovence, ki je potekala v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju že od pomladi. Akcija je slonel predvsem na šolarjih, vodili pa so jo slavisti, oziroma Slavistično društvo Zasavje.

Povezali smo se s tajnikom Zveze slovenskih organizacij na Koroškem ing. Feliksom Wieserjem, ki je ob izročitvi knjig na Dolu pri Hrastniku organiziral tudi obisk mladih Korošcev. Avtobus je pripeljal dva otroška zbora, ki sta nas prepričala, da naša beseda preko meje ne bo pozabljena. Ing. Feliks Wieser je dejal: »Za nas, Korošce, so te knjige in podobna srečanja velikega pomena.«

To je naloga vseh zavednih Slovencev preko meje, da tudi s pomočjo knjige utrjujejo možnosti za obstoj slovenščine. Pa tudi akcija SZDL Slovenije za izboljšanje položaja knjige vključuje posredovanje slovenske knjige zunaj meja SR Slovenije.

Štiri tisoč zbranih knjig, namenjenih predšolskim otrokom, šolar-

jem in odraslim, je dokazovalo o resničnem povezovanju slovenske narodne skupnosti z matično domovino. Z velikim veseljem so pregledovali zbirke Moje knjižnice, Zlate knjige, Velike in male slikanice, Prešernove družbe do Klasja in žepne knjige. Vsak učenec je podaril eno knjigo, organizirali so tudi akcijo med občani — s podporo komisije za predkongresno dejavnost — ponekod pa so zbrali in kupili nove knjige. Pogled na razstavljene knjige ob nastopajočih otrocih je bil res veličasten. »Če bi vedel, bi dal še eno knjigo«, je zapisal šestšolec v svojem razrednem časopisu. Nedorečena misel, ki pa veliko pove.

Mladi delegati iz vsega Zasavja so na srečanju dali pobudo, da bi se ta akcija v letu knjige razširila še po drugih krajih Slovenije. Pionirske organizacije na šolah naj bi jo vključile v svoje programe že na začetku šolskega leta.

O načinu posredovanj knjig preko meje pa bi se še dogovarjali.

Fanči Moljk
Dol pri Hrastniku

Draga redakcijo!

Pošto sam vaš radnik, a trenutno se nalazim na odsluženju vojnog roka pa vam šaljem ovo pismo, te vam želim dobar uspeh u radu i da postizete u proizvodnji još bolje uspehe.

Pošto sam od vas primio novine »Steklar« u kojima sam pročitao o proslavi koju ste imali pa vam i ja čestitam za 50. godišnjicu stavke staklara Jugoslavije i 42. godišnjicu omladinske stavke u Hrastniku.

Predlažem redakciji lista, da piše više o mladima iz staklare i nešto više o sportskim događajima u Hrastniku.

Na kraju moga pisma bih pozdravio sve radnike na smeni druga Haberla te majstora Gabrijela Koraja i njegove radnike u brigadi.

Primite svi lepe pozdrave od vojnika

CIDIĆ Omera

V. p. 7325-26

22002 Sremska Mitrovica

Dragi Omer!

Hvala ti za tvoje pismo, koje si nam poslao iz Sremske Mitrovice gde služiš vojsku. Zahvaljujemo ti se za tvoje čestitke povodom naših jubileja. Pišeš nam, da trebamo u našim novinama više pisati o mladima, mislim da se drugovi koji rade u redakciji »Glasa mladih« trude, da bi toga bilo što više i što bolje, te će se truditi i u buduću, da to bude još bolje.

Primi lepe pozdrave od urednika

POGOVARJALI SVA SE S TOVARIŠICO LIDIJO ŠENTJURC

V soboto, dne 7. oktobra smo praznovali 72-letnico ustanovitve prve strokovne organizacije steklarjev v Hrastniku, 50-letnico velike generalne stavke steklarjev Jugoslavije in 42 let od zmagovite borbe steklarske mladine v Hrastniku. Ta mladinska stavka je še danes vredna posebne pozornosti, saj je bil to edinstven primer v takratni Jugoslaviji, ko so mladi delavci v steklarni pod vodstvom SKOJ za dva dni zasedli tovarno in tako vztrajali, dokler ni bilo ugodeno njihovim zahtevam.

Mladinci smo si v tem tednu ogledali steklarsko razstavo v poslovni stavbi, kjer so nas seznanili z razvojem steklarne. Udeležili smo se proslave na ploščadi pred steklararno in tam sodelovali tudi s kulturnim programom. Mateja Podlogar in Ksenja Krsnik sta po končanem programu zaprosili tovarišico Lidijo Šentjuroc za kratek razgovor.

Tovarišica Lidija je zelo aktivno sodelovala med študenti na ljubljanski univerzi. Tudi v revolucionarnem gibanju mladih v revirjih je bila zelo aktivna. Sodelovala je v mladinski stavki steklarjev in širila napredne misli med hrastniško mladino. O sami stavki ste podrobneje brali v prejšnji številki Steklarja, mi pa objavljamo samo razgovor naših dveh mladink s tovarišico Lidijo Šentjuroc.

— Kako je potekala mladinska stavka?

— O tem bi vama lažje povedal tovariš Maurer, ki je bil v vodstvu. Rajši bi vama povedala kaj več o mladinskih sekcijah. Te so bile v rokah socialdemokratov, zato je SKOJ sklenil, da se ustanovi tajne mladinske sekcije. Te so organizirale stavke, ki so

imele ekonomski značaj. To pomeni, da so se borile za boljše plače, izboljšanje delovnih pogojev in podobno.

— Ali so vas kdaj zaprli zaradi dela med mladino v prepovedanih sekcijah?

— Ne, zaradi tega ne. Zaprli pa so me zaradi članka, ki je pripovedoval o težnjah delavstva. Hoteli so me prisiliti, da bi priznala, da delujem v prepovedanih sekcijah. Priznala sem le to, da sem želela boljše delovne pogoje. Druga priznanja niso izrekli iz mene.

— Ali se je takrat že čutil hitlerjevski pritisk?

— Da, čutil se je. Poskušali so razbijati enotnost med nami, to so bili hitlerjevski privrženci, orjunaši. Ta peta kolona je kasneje, med NOB, ovirala boj partizanov v okolici in v samem Hrastniku.

— Nam lahko poveste nekaj besed o vaših akcijah?

— Naše akcije so bile tajne. Tudi glasila, ki smo jih izdajali, so bila tajna. Raznašali smo jih med delavce in kmete, vzpodbujali smo jih k boju in stavki. Organizirali smo nekaj gladovnih stavk.

— Ali so imeli delavci v tistem času sploh kaj svobode?

— Njihova svoboda je bila močno omejena. Zato pa so se delavci z vsemi močmi borili za boljše delovne, življenjske in politične pogoje.

Tovarišici Lidiji sva se zahvalili za njeno potrpežljivost, ko nama je odgovarjala na vprašanja. Ustregla nama je tudi z avtogramom. Tako smo se poslovili. Ona je odšla na ogled steklarske razstave, nama pa so še dolgo zvenele njene klene in zanosne besede.

Marjeta Podlogar
Ksenja Krsnik

Aktivnost mladine na šoli pred X. kongresom ZSMS

Tudi mladinci OO ZSMS osnovne šole narodnega heroja Rajka smo se želeli na primeren način vključiti v aktivnosti mladincev pred 10. kongresom ZSMS. Izdaja glasila je le ena od nalog, ki smo si jih zadali v tem obdobju.

Tričlanska ekipa naše OO ZSMS je sodelovala v kvizu o 10. kongresu ZSMS. Mladinci smo na mladinskih urah spoznavali koncept celodnevne šole, se seznanjali s predlogi predkongresnih dokumentov, z dejavnostjo ZSMS v obdobju med kongresoma, pri uri družbenomoralne vzgoje smo spoznavali zgodovinski razvoj organizacije mladih. V šolski knjižnici smo pripravili razstavo marksistične literature, s poudarkom na literaturi o mladinskem gibanju. Zelo je uspela zbiralna akcija starega papirja, saj smo zbrali 5.040 kg papirja. Sodelovali bomo še v akciji urejanja naše okolice in učilnic in sodelovali s pionirsko organizacijo.

Osmošolce iz osnovne šole Ivo Ribar-Lola pa bomo seznanili s kongresom ZSMS in z njimi prek pisem izmenjali izkušnje, mnenja in primerjali aktivnosti obeh osnovnih organizacij, saj prav njihova šola nosi ime po slavnem sekretarju SKOJ.

LIK MLADINCA NEKOČ IN DANES

Med vojno je bilo zelo težko. Ni bilo obutve, hrane in ne obleke. Vendar so si mladinci raje kupovali z zadnjimi prihranki Marxove knjige in brali o njegovih zahtevah ter naprednih idejah. Takrat je svetu zavladala brezposelnost in lakota je bila vse hujša. Delavci so stavkali, vendar so jih mnogo zaprli. Eden od sekretarjev je s krvjo napisal listek, na katerem je pisalo: »Vesel sem, da sem vzdržal.« Mladinci so imeli težak položaj, a se je z diktaturo, ki se je začela s 6. januarjem, še poostril.

Mladince so mučili na policijskih postajah in jih do krvavega pretepali. Vendar so vztrajno molčali.

Položaj mladincev dandanes je lažji, saj živimo in delamo v bolj-ših pogojih.

Svetla zvezda, ki nas vodi in nas uči ljubiti in spoštovati našo domovino, je naš tovariš Tito.

Marinka Polšak, 8. c

— 0 —

Danes mladinci izpolnjujejo svoje naloge prav tako zavzeto, kot so jih včasih, toda brez strahu pred policijo, ki je tičala v vsaki ulici in zasledovala zavedne in hrabre mladince.

Včasih so morali biti mladinci — skojenci zelo hrabri, če so hoteli širiti socialistično misel in se boriti za boljše razmere. Skojenci so sodelovali v štrajkih in se borili proti buržoaziji, pisali so članke in jih pošiljali v časopise, ki so jih skrivaj raznašali. Če je bilo treba, so darovali tudi svoje življenje. Odlikovali pa so se tudi po skromnosti, resnicoljubnosti in pravičnosti.

Toda razmere, v katerih so delovali skojenci nekoč, ni mogoče primerjati z razmerami, v katerih ustvarjamo danes.

Metka Kovač, 8. c

»Pazi, patrolja!« Ta stavek je večkrat med vojno končal sestanek zavednih mladincev. Ti mladinci so se umaknili sovražniku ali pa so se pričeli z njim bojevati. Večkrat so med takimi spopadi ugasnili mlada življenja.

Danes nobenega sestanka ne prekine niti patrolja, ki bi vdrla v sobo, niti bombni napad. Sedaj se mladinci zbiramo javno in brez skrivanja. Tudi svoje naloge lahko opravljamo, ne da bi se skrivali. Ni nam treba na skrivaj in ponoči hoditi v akcijo. Vsi smo lahko srečni, da živimo v času, ko ni ne vojne ne sovražnikov, ki bi preprečili sestanke mladincev. Zato pa moramo svoje naloge prav tako ali pa še bolj vestno izpolniti.

Saša Špan, 8. a

— 0 —

ZSMS v boju za samoupravno organiziranost in odločanje v kulturi

...V ZSMS bomo razvijali vse oblike in se posluževali samoupravnih poti v zoperstavljanju odtujevalnim vplivom množične kulture, šunda in kiča. To pa ne pomeni, da se borimo proti vsaki vrsti množične kulture, kot je zabavna glasba, množična literatura, strip, ipd., temveč za kvaliteto teh vrst. Zato bo ZSMS dajala pobude za samoupravno organiziranje tovrstne kulturne dejavnosti, ki je še vse preveč podrejena zakonom dobička, premalo pa samoupravnemu vplivu mladine in vseh delovnih ljudi...

— 0 —

V začetku novembra se je sestalo predsedstvo Konference ZSMJ, na katerem so najprej obravnavali osnutek poročila o delu ZSMJ med devetimi in desetimi kongresom ZSMS, zatem o osnutku akcijskega programa za X. kongres ZSMJ ter o osnutku resolucije o mednarodnem sodelovanju in aktivnosti ZSMJ. Posebej je predsedstvo zvezne konference ZSMJ govorilo o konceptu praznovanja dneva mladosti v prihodnjem letu, ko mladinska organizacija slavi 60 let SKOJ!

X. kongres ZSM Jugoslavije pa bo 13., 14. in 15. decembra v Beogradu.

Rumena košarica

Cipresa nad mano se sklanja v vetru kot bi bila hotela nekaj reči, morda tolažiti, češ nisi edina, nisi prva, nisi zadnja. Ali pa se mi morda posmehuje, ali pa... Nič ne misli ta moja cipresa, pod katero preživljam vse svoje nedelje, vse proste večere. Nič ne vidi cipresa kako strmim vedno v tisto smer, kjer brli majhna, majhna lučka, ki je edini znak življenja v tej sivini in bolečini puščobi večera. K sebi stisnem majhno rumeno košarico, v kateri sem prinesla sveže cvetje. Ljubila je to košarico, ljubila cvetlice! Cipresa se pripogne še globlje kot bi hotela reči: Ne spominjaj se! Toda...

Spoznala sva se, ljubila sva se. Povedala sem mu, da bomo odlej trije, da se morava poročiti. Bil je srečen, z mano je bil nežen in ljubeč, da sem plavala v oblakih. Vsako nedeljo sva se peljala kam ven. »Zate, da boš zdrava!«

Vračala sva se z Bleda. »Maja, Borut bo, ali pa Maja, ne Marjetka bo!« Smejala sem se. Menda mi je nasmeš lebdela na ustih še, ko so me potegnili iz razbitin najinega skoraj novega avtomobila. Menda sem bila videti celo srečna in zato se mi ni nihče upal povedati, kaj se je zgodilo. Jaz pa sem vedela le to, da so bile luči, ki so se neusmiljeno bližale po tisti polovici ceste, kjer sva se peljala midva. Vedela sem tudi to, da se je moj otrok rodil, ne da bi jaz to čutila. Prezgodaj je bilo in poškodovan je bil. Toda bil je živ, bila je lepa punčka, bila najina Marjetka. Morda je ta mala Marjetka ublažila strahoto, ki me je čakala za zdravniškimi besedami: »Vaš mož ni preživel!«

Sami sva se vrnila v najino stanovanje, kjer je odsevala s prav vsakega predmeta njegova ljubezen, njegovo pričakovanje novega malega bitja. Nisem zdržala! Zamenjala sem stanovanje, zamenjala sredino, ki je nehote vedno znova odpirala rano.

Preživeli sva skoraj dve leti v neki tihi sreči, ki sva jo gradili

tudi zanj, ki ga moja mala punčka ni nikoli spoznala, niti prav pogrešati ga še ni utegnila.

In potem je prišel prvi padec. Sprehajali sva se po parku. Na ravni poti, kot bi ji nekdo postavil nogo, je padla na kolena. Jokala je: da bi se potolažila, sva pri prvi branjevki kupili lepo rumeno košarico, kamor je odlej vneto nabirala drobne cvetke. Na vsakem sprehodu jih je bila polna košarica, na vsakem sprehodu pa je bilo več padcev, več joka. Vsak dan več je bilo njenih las, ki so ostajali v glavniku, vsako noč več neprespanih ur. Vsak obisk pri zdravniku pa je potrdil: spet en dan manj! Ona ni čutila nič, nič drugega kot to, da vedno bolj pogosto jočem, da jo vedno krepkeje prižemam nase, da vedno žalostno božam njene drobcene repke, ki sem jih včasih spenjala v pentljo. V meni pa je odzvanjalo samo: posledice, možganska poškodba, ki je določen čas mirovala, sedaj pa z vso silo razdajala tisto, kar sem oblikovala in negovala zase skoraj tri leta!

Padel je sneg in belo jutro kot tančica, ki je prepredla vso okolico, ki je legla na belo krsto in pokrila njen grob. Vso prvo noč sem preživala pri njima. Zjutraj so me našli sorodniki in dober mesec sem živela v upanju, da se bom vrnila k njima, nikoli, nikoli pa ne več v moj prazen dom!

Toda kakšna ironija! Povsem ozdravljena, za zdravnike seveda, sem se lahko vrnila domov. V meni so vihrali viharji! Segala sem po predmetih, ki bi v trenutku razblinili mojo bolečino v nič, metala sem vstran te predmete in si govorila: SLABIČ!

In vsakokrat, ko se zadnjič pozdravim z njima, se skloni cipresa in skoraj da jo slišim šepetati: »Pridi tudi ti, prididi za vedno!« Toda morda, morda bi mi povedala: »Zdrži, moraš zdržati! Kdo bo sicer prižgal lučko, kdo v rumeni košarici prinašal cvetlice?!«

E. R.

Sestanek koordinacijskega sveta ZSMS Steklarne